

Zal een splitsing van de sociale zekerheid ingewikkelder en duurder zijn of omgekeerd?

Ja. Ja wat? Een splitsing van de sociale zekerheid zal ingewikkelder en duurder zijn als we zodom zijn om van al het bestaande twee kopieën te maken. Maar dan gaat men voorbij aan het onvoorstelbaar ingewikkeld kluwen dat de sociale zekerheid vandaag is. Bijvoorbeeld de Kinderbijslagen.

In België zijn er **vier stelsels**. Drie op basis van het beroepsstatuut: werknemers, zelfstandigen, ambtenaren. Wie geen rechten kan openen in één van deze drie komt in aanmerking voor het vierde stelsel: de gewaarborgde gezinsbijslag (vooral voor personen zonder papieren en leefloners). Het gaat in totaal om 2,6 miljoen kinderen.

In deze stelsels zijn er verschillende soorten schalen. De **basiskinderbijslagen** zijn in alle stelsel bijna gelijk (het eerste kind van zelfstandigen krijgt minder). Ze verschillen wel volgens de **rangorde** van het kind. De basis wordt verhoogd met een **leeftijdstoeslag** die stijgt met de leeftijd tot 18 jaar (bij de ambtenaren tot 21 jaar) en ook groter is vanaf het tweede kind. Jaarlijks is er nog een opslag (**schoolpremie**) die stijgt met de leeftijd tot 18 jaar en nadien een beetje daalt. Dit zijn de gewone kinderbijslagen.

Daarnaast zijn er nog de verschillende **verhoogde toeslagen** voor wezen, kinderen van invaliden, van eenoudergezinnen en van rechthebbenden die gepensioneerd zijn of langer dan zes maanden werkloos en een bepaald inkomen niet overschrijden. Er zijn ook nog de kinderen die invalide zijn of een aandoening hebben.

De manier waarop deze stelsels **gefinancierd** worden is zeer uiteenlopend. Voor de werknemers is er formeel 7 % op het loon opgenomen in de werkgeversbijdrage. Voor de ambtenaren bij gemeenten en provinciën is er formeel 5,25 % op het loon opgenomen in de werkgeversbijdrage. Voor de overige ambtenaren is er formeel geen bijdrage voorzien. Voor de zelfstandigen is de bijdrage degressief en geplafonneerd.

De **uitbetaling** van de kinderbijslagen in de diverse stelsels, volgens diverse schalen, met uiteraard eigen voorwaarden, reglementen, en formulieren (bij aanvraag, uitbetaling, ziekte, werkloosheid, werkhervatting, mogelijke verlengingen, verandering van beroepsstatuut, enz. enz.) is vandaag toevertrouwd aan diverse instellingen. In het stelsel voor werknemers zijn er 22 kinderbijslagfondsen, w.o. de RKW (Rijksdienst voor Kinderbijslagen voor Werknemers). In het stelsel voor zelfstandigen 12 sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen. Bij de overheid is er de RSZPPO (voor gemeente- en provinciepersoneel), de CDVU (centrale dienst voor vaste uitgaven bij de FOD Financiën) voor o.a. de federale overheidsdepartementen (uitgezonderd defensie), de federale politie, de centrale departementen van de Vlaamse gemeenschap), de RKW voor o.a. het personeel van het onderwijs ingericht of gesubsidieerd door de gemeenschappen, voor het vast personeel van verschillende overheidsinstellingen van wie de RKW de opdracht gekregen heeft), en ten slotte, schrik niet, 97 overheidsinstellingen die de kinderbijslagen aan hun ambtenaren zelf betalen (o.a. de Franse gemeenschap, het Brussels en het Waals Gewest). Samengevat: in 2008 was het beheer en de uitbetalingen van de kinderbijslagen als volgt georganiseerd:

- 22 instellingen voor de 1.890.433 kinderen van werknemers
- 12 instellingen voor de 200.773 kinderen van zelfstandigen
- 100 instellingen voor de 473.425 kinderen van overheidspersoneel

Wie denkt dat de sociale zekerheid niet kan gesplitst worden of wie denkt dat we dan schaalvoordelen zullen verliezen moet over deze toestanden toch eens ernstig nadenken. Denkt U ook niet dat het veel eenvoudiger, doorzichtiger en efficiënter zou kunnen? Uw voorstellen zijn welkom!